

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XXXVII. Interruptio Missæ quoad partes accidentales, estò per se
graviter sit prohibita, equidem ob multas causas licet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Sect. 5. De solemn. Missæ Sacrificii cerem. Concl. 37. 619

si perficiebant, sicuti, secundum Tamburinum, Sacerdos in die Veneris sancto perficit Sacrificium diei præcedentis; quare si in principio Quadragesimæ Sacerdos post consecrationem mortuus fuisset, non potuisset illud Sacrificium perfici in fine Quadragesimæ?

Profectò nimium claudicat similitudo inter Sacrificium, quod offertur die Iovis Sancto & suo modo perficitur (si ita placeat loqui) die Veneris sancto, & Sacrificium quod Sacerdos post consecrationem unius speciei, vel post consecrationem utriusque ante sumpcionem, propter mortem vel infirmitatem supervenientem relinquit imperfectum. Vide dicta disputatione præcedenti sect. 11. conclus. 7.

Existimo ergo Sacrificium in casu proposito non esse perficiendum, nisi intrâ tempus quod celebrationi Missæ ab Ecclesia est præfixum, id est, tempus ejusdem diei. Unde si intrâ illud non possit moraliter loquendo haberi alius Sacerdos, sine scrupulo sumatur Sacramentum ab alio Sacerdote in alia Missa.

Et sanè si verum est, quòd Sacerdos in Parasceve perficit Sacrificium diei præcedentis, quia accipit hostiam illius Sacrificii, quidni etiam tali modo Sacerdos isto casu in sua Missa accipiens hostiam alterius Sacrificii, quod verè imperfectum remansit, dicatur illud perficere?

Sed hæc sufficient de interruptione Missæ quoad partes essentialis. Sequitur dicendum de interruptione quoad partes accidentales, quæ ideo facilius est, quia partes illæ tantum sunt de præcepto Ecclesiastico. Itaque

CONCLUSIO XXXVII.

Interruptio Missæ quoad partes accidentales, estò per se graviter sit prohibita, equidem ob multas causas licet.

M Alitia per se mortalis patet ex communi sensu fidelium, rei gravitate, & reverentiâ tanto Sacrificio debitâ. Colligiturque ex can. Nihil. 6. 7. q. 1. ibi: Nullus absque proveniæ patenti molestia minister vel Sacerdos, cum ceperit imperfecta officia, presumat omnino relinquere. Si quis hoc temerarie presumpserit, excommunicationis sententiam sustinebit. Et licet poena illa tantum sit ferenda: sententiæ, utpote quæ imponitur per verbum futuri temporis; attamen non solet Ecclesia pro culpis venialibus hujusmodi poenam decernere, ne postmodum per sententiam ab homine pro culpis venialibus debeat excommunicationem infligere.

Nota autem ly *Omnino*, quo videtur significari interruptio, quæ fieret animo non perficiendi Sacrificium; v. g. aliquis incepit Missam, & lecto Evangelio, vel factâ oblatione recedit ab Altari animo non revertendi, idque sine ulla causa, quod significat ly *Temerarie presumpserit*; non video quomodo talis possit excusari à gravi peccato. Sin autem recedat animo revertendi, & Sacrificium perficiendi, siquidem morâ vel interruptio fuerit notabilis, meritò quis posset dubitare, an etiam sic non peccet mortaliter.

Nec obstat; quòd interruptio Horarum etiam longa & irrationabilis, cum animo tamen persolvendi cætera, quæ supersunt recitanda, non sit mortalis; sole quippe meridiano clarius est, oppidò majorem connexionem reperiri inter partes Missæ, quàm inter partes Horarum Canonicarum; nam singuli psalmi, imò singuli serè versiculi per se suum habent pondus & completum sensum, suntque quædam precatio aut divini nominis collaudatio, aut gratiarum actio, aut dictum aliquod non habens necessariam coordinationem cum alio.

At verò partes Missæ, quamvis & aliquæ ex illis per se suum habeant pondus, & completum sensum, suntque quædam precatio, aut divini nominis collaudatio, aut gratiarum actio juxta illud Divi Ambrosii lib. 4. de Sacramentis cap. 4. Nam per reliqua omnia que dicuntur, laus Deo defertur, oratione petitur pro populo, pro Regibus, pro cæteris &c. nihilominus omnes ad unam aliquam tamquam principalem, & omnium aliarum caput, scilicet consecrationem Corporis & Sanguinis Christi referuntur & ordinantur, quo & maiestas tanti Sacrificii (utor verbis Tridentini sess. 22. c. 5.) commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, que in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Numquid valde commendaretur maiestas Sacrificii, si horâ sextâ quis legeret Missam usque ad Evangelium, & horâ septimâ usque ad Canonem, & horâ duodecimâ consecraret, & vesperi reliquum adderet? Numquid partes sic interruptæ, mentes fidelium ad rerum altissimarum contemplationem excitarent? Cerè omnes graviter scandalizarentur.

Unde non licet hæc interruptio sine gravi causâ, & quòd major interruptio, eò proportionatè requiritur major causa; similiter quòd partes sunt viciniore, & magis connexæ consecrationi vel communioni; quòd autem remotiores, eò minor causa sufficere, imò tam exigua posset esse interruptio, & pars tam remota, ut solum esset peccatum veniale, puta, si incepto, *Judica*, recedat ab Altari citra scandalum & contemptum, vel inter orationes, & Epistolam breviter alicui loquatur de rebus indifferentibus, & similia; nulla enim est ratio, cur

si fat absque animo perficiendi, forte etiam cum instanti, si interruptio sit notabilis.

756. Disparitas inter interruptionem Horarum & Missæ.

S. Ambrosii

Tridentini

757. Quòd interruptio est major, eò requiritur major causâ.

sicut in omissione & additione datur parvitas materia; ita quoque dari non possit in interruptione accidentali.

758.

Prima causa ob quam licet interruptio, est metus mortis,

Venio ad secundam partem Conclusionis, & edissero causas, ob quas licet Missam accidentaliter interrumpere, etiam absque ullo peccato. Atque in primis de metu mortis, aut alterius mali æquivalentis, non est relictus ambigendi locus, secluso, sicut statim indicavi, scandalo & contemptu. Si enim licet ab illas causas interruptio essentialis, ut vidimus Conclusionem præcedenti, quantum magis interruptio accidentalis?

Quoniam verò in ingruentibus hæc malis oritur persæpe turbatio mentis, illud intrepidè facias, quod tunc bonâ fide facere te posse iudicas, nam coram Deo id sufficit, saltem ad evitandum peccatum mortale. Quod iterum dico; quia res meretur, & regula est aptissima ad subveniendum conscientis timoratis in similibus occurrentiis.

759.

Secunda causa inveniendi memoria impedimenti,

Alia causa, sufficiens ad interrumpendum Missam ante consecrationem, censetur à multis superveniens memoria impedimenti ex assumpto cibo vel potu, ex peccato mortali, & ex censura. Vide Disputationem præcedentem sect. 10. conclus. 4. & sect. 11. conclus. 7. Solum hæc exscribo verba Rubric. tit. de Defect. cap. 8. n. 4. & 5. Si in ipsa celebratione Missæ Sacerdos recordetur se esse in peccato mortali, conteratur cum proposito consistendi & satisfaciendi.

Rubr. Missæ.

v. g. excommunicationis & manducationis.

Si recordetur se esse excommunicatum, vel suspensum, aut locum esse interdictum: similiter conteratur cum proposito petendi absolutionem. Ante consecrationem autem in supradictis casibus, si non timeatur scandalum, debet Missam inceptam deferre.

Ergo si non debet, debito strictè dicto, ut aliqui existimant, saltem potest, secundum illam Rubricam, tali occurrentiâ Missam interrumpere: immo id tutius reputat Doctor Angelicus q. 83. art. 6. ad 2. maxime in casu manducationis & excommunicationis, nisi grave scandalum timeatur.

D. Thomæ.

760.

Quid si recordetur culpa mortalis? Solum.

Si autem, addit Sotus 4. dist. 14. q. 2. art. 6. est in culpa mortali, etiam si in Introitu Missæ quando est in altari sit memor, satis est contritione & proposito consistendi, ut possit inceptum perficere.

Favorabilis, inquis, resolutio. Sed quæ ratio disparitatis? Nulla ejus mentio, cum tamen sit necessaria, nisi velis audire: Si hoc asserendo probavisti, ego negando refutavi. Sanè in utroque casu est eadem reverentia debita Sacrificio; adeoque eadem urgens necessitas Sacrificium non interrumpendi: & ex alia parte in utroque casu est præceptum, in uno quidem Ecclesiasticum, in altero autem probabiliter divinum, quod suadet interruptionem; & credere debeo fortius ligare præceptum Ecclesiasticum, quam divinum?

Planè debes, idque quia finis præcepti Confessionis, qui est status gratiæ, per contritionem, si non equè certò, saltem probabiliter obinetur; secus finis præcepti jejuniij, vel censura Ecclesiasticæ. Si hæc disparitas non placeat, quære meliorem.

Quid autem, interrogat Sotus supra, si illa culpa aded illi cordi inhæreat, ut penitere nequeat, cujus certè si memor fuisset anted, non cogitasset celebrare? Et respondet, quod omnino potius debet dare summum scandalum, quam sumere Sacramentum in peccato, quia sic illud est intrinsicè malum, ut nulla de causa excusari possit, & ideo si non penitit eum, postquam in sua est potestate, necessitè consequentiâ peccabit tam sumendo, quam relinquendo Sacramentum, maxime si jam est consecratum. Hæc Sotus.

In quibus verbis nota ly *postquam in sua est potestate*. Quid si ergo non sit in sua potestate, vel propter turbationem animi, vel propter brevitetem temporis? Credo quod non peccaret sumendo, ex hypothesi, quod relinquendo daret summum scandalum; adeoque falsum autumo sumptionem in malo statutam esse intrinsicè malam, ut nulla de causa excusari possit. Vide quæ Disputatione primâ sect. 8. conclus. 3. diximus.

Ceterum præcepto jejuniij adnumerari possit præceptum celebrandi debito tempore. Unde si ante consecrationem superveniat advertentia temporis indebiti, nec timeatur ullum scandalum, Missa dimittatur, si post consecrationem, perficiatur.

Aliter resolvit hunc casum Tamburinus supra cap. 7. §. 3. nu. 2. Si, inquit, est ceptus Canon, est omnino Missa perficienda, si non est ceptus, mensurandum est scandalum seu turbatio, quæ oriri potest in adstantibus, hora multum, vel non multum à meridie, vel ab aurora distans, multus vel parvus progressus in ipsa Missa &c. quodque ponderare plus videbitur, hæc nimirum, vel interruptio faciendâ, illud eligatur. Hæc ille.

Et confirmari possit prima pars hujus resolutionis argumento à simili, desumpto ex Rubricis tit. de Defectibus cap. 10. nu. 2. ubi sic statuit: Si Sacerdote celebrante violetur Ecclesiæ ante Canonem, dimittatur Missa: si post Canonem, non dimittatur. Eadem autem videtur ratio loci indebiti, & temporis indebiti.

Respondeo, hæc est disparitas: dum post Canonem inceptum supervenit violatio Ecclesiæ, censetur Missa quasi substantialiter incepta in loco debito, & ideo non est ratio sufficiens eam dimittendi; jam autem in casu nostro, Canon, ut suppono, inceptus fuit tempore indebiti. Unde similis ratio foret, si ante horam meridianam Canon fuisset inceptus; tunc enim non deberet Missa dimitti, etsi consecratio & reliqua deberent fieri post meridiem.

Et

esse Sacrificio Missæ, & monitum nolle exire, quàm Moniale cum Clerico ludendo impedimentum præstare divino Officio, & monitum nolle exire.

768. Jam verò si excommunicatus neque vi expelli possit, tunc distinguendum est: aut enim perventum est ad Canonem, sive consecrationem, aut non. Si nondum perventum est, secundum omnes Doctores omittenda est potius Missæ perfectio, quàm perficienda coram excommunicato, ut colligitur ex dicta Clementina 2. ibi: *Ex quo frequenter contingit, quòd non sine Dei offensa, Clericis, ac populi scandalo, ipsa Missarum solemnia remanent inexpleta. Ubi cum audis Dei offensam, noli eam adscribere Sacerdoti, sed excommunicato, qui per suam præsentiam contra prohibitionem Ecclesiæ est causa interruptionis.*

At si Sacerdos jam consecrationem inchoavit; immo, secundum aliquos, si tantum inchoavit Canonem, debet Missam absolvere usque ad præteritionem sumptionem inclusivè. Nam incepto Canone, ut quidam volunt (quamvis alii id negent) vel saltem incepta consecratione, censetur inchoatum substantiale Sacrificium, quod non nisi ex gravissima causa debet, aut potest imperfectum relinqui. Indubiè autem censetur consecratio incepta, quando prima species est consecrata, alii existimant, quando Sacerdos inceptum dicere illa verba: *Qui pridie quàm pateretur*, quod etiam est probabile.

Quin immo difficile est expendere & quasi librare ab una parte obligationem perficiendi Sacrificium inchoato tantum Canone, qui proximè accedit ad ipsum mysterium, & ab alia parte obligationem vitandi excommunicatum in divinis, & utrum earum major sit judicare. Unde cum utrimque sint variæ Doctorem judicia, liberum erit Sacerdoti, quam voluerit partem eligere.

769. Hoc semper observabit, ut post sumptionem Sacramenti, quod reliquum est Missæ, si adhuc excommunicatus recedere nolit, in Sacristia vel alio decenti loco perficiat, vel si talis locus non sit, oratione intermittat. Quod quidem non invenitur in aliquo jure specialiter præscriptum, sed ex illo principio generali colligitur, quòd coram excommunicato non sunt sacra Officia peragenda, præter illud sacrum ministerium, quod necessarium est ad Sacrificium inchoatum perficiendum: porò post peractam sumptionem jam omnino & indubitanter tota substantia Sacrificii consummata est.

Caveat tamen ne aliquid omittat ex illis, quæ in tota illa actione usque ad sumptionem Sacramenti sunt, quia tantum mysterium peragi debet decenti & convenienti modo, nisi aliter ab Ecclesia ordinetur; prout fit quando timetur incurfus hostium, vel alluvionis, vel ruina

loci, ubi celebratur; tunc enim ante consecrationem dimittatur Missa, post consecrationem verò Sacerdos accelerare poterit sumptionem Sacramenti omnibus alijs. Ita Rubrica tit. de Defectibus cap. 10. n. 2. & merito; quia quod reverentiæ Sacramenti institutum est, non debet contra illam militare.

Observet etiam Sacerdos, an excommunicatus suam Missam audiat, id est, an formaliter adsit: nam si tantum adsit materialiter, id est, in eadem Ecclesia audiat aliam Missam, securè pergat, quia cessat ratio interruptionis, scilicet communicatio cum excommunicato, ut bene notat Suarez de Censuris disput. 12. sect. 1. in fine.

Quarta causa interruptendi Missam ceteri posset proximi necessitas spiritualis; v. g. si administrandum sit Sacramentum, quo creditur infirmus ponendus in gratia, alioquin probabilius in peccato moriturus, potest Sacerdos Missam inchoatam, etiam post consecrationem relinquere, servante interim aliquo sacramentum Eucharistiam, quousque Sacerdos revertatur ad Sacrum perficiendum. Ita Tamburinus lib. 2. c. 7. §. 7. n. 1.

Subscribo ejus verba: Si sit ministrandum Sacramentum, quo credatur moriturus ponendus esse in gratia, nec prestò sit alius, nisi is qui actu celebrat, potest (inquit merito Zambranus cap. 4. dub. 6. n. 5.) Sacerdos Missam inchoatam, etiam post consecrationem relinquere, servante interim aliquo Sacramentum Eucharistiam, in quo casu dictus Sacerdos secum deferens aliquam hostiam consecratam & Extremam Unctionem ad infirmum, auditæque ejus Confessione, & datâ Eucharistiâ, atque Extremâ Unctione (remissis tamen Placitis Pœnitentialibus ad Ecclesiam post Missam) revertatur ad perficiendum Sacrum. Hucusque Tamburinus ex Zambrano.

Sanè id videtur postulare summa seu extrema necessitas spiritualis proximi, qui est alter ego. Sicuti ergo si mea salus sic graviter periclitaretur, possem Sacrificium interrompere, cur non itidem, dum agitur de æterna salute proximi? Nonne, ut superius adhuc diximus, præceptum integrè sacrificandi affirmativum est? Planè; & ideo non obligat pro omni tempore: merito autem hoc tempus eximitur, ne quod pro salute omnium institutum est, causa fiat, si non per se, saltem per accidens, æternæ damnationis, alioquin inevitabiliter secuturæ; v. g. si infans certò certius moreretur sine Baptismo. Et verò si periculum mortis corporalis est causa sufficiens, quantò potius periculum mortis spiritualis & æternæ?

Rogas quid fieri possit, quando solum agitur de administrando Viatico illi, qui creditur esse in statu gratiæ? Respondet Tamburinus suprà n. 2. Si facta quidem sit oblatio, seu certè inceptus Canon, non licet exuere vestes sacras, & ire

illo inchoato est ulterius procedendum,

saltem si fuerit inchoata consecratio.

Sumpto Sacramento reliquum Missæ est in Sacrificii perficiendum.

Sect. 5. De solemn. Missa Sacrificii cerem. Concl. 37. 623

& ire ad porrigendum Viaticum. Si verò oblatio facta non fuerit, licere non est improbabile. Ratio est; quia ex una parte necessitas seu utilitas illa infirmi non iudicatur modica, & ex altera ante oblationem vel Canonem (non verò post) relinquere Missam; non iudicatur continere tantam irreverentiam, quæ non vinci debeat ab illa necessitate.

Sententia Tamburini.

Dixi, Licere; nam non cognosco obligationem; cum possit Sacerdos juxta alteram opinionem putare non esse hanc tantam necessitatem, ut interrumpere Missam valeat.

Dixi item; Non licere exuere sacras vestes, sicut in ipsa Ecclesia; in qua quis Sacrum celebrat, fortè aliquis repentino malo correptus indigeat simili Viatico, potest Sacerdos, etiam post consecrationem, divertere tantillum ab Altari, illi Eucharistiam porrigere, ac statim reverti. Hucusque Tamburinus, citans pro hac postrema parte Glossam ad Can. Nullus 57. de Consecratione dist. 1. sed perperam, upote quæ solum loquitur de Baptismo.

Can. 57. de Consec. dist. 1.

Textus illius capitis sic habet: Cum verò ingressus fuerit Episcopus, aut Presbyter ad Missarum solemnem celebrandam, nisi passio aliqua intervenierit, nullo modo audeat datâ oratione recedere, ut ab alio Episcopo, vel Presbytero Missarum solemnem suppleantur &c. Ubi Glossa verb. Recedere, excipit, dicens: Nisi in casu cum videret puerum sine Baptismo morientem, dum est etiam ad altare, consulo ut baptizet.

772. Quam approbat Auctar.

Quidquid sit de mente Glossæ, sententia Tamburini videtur satis probabilis, & sicut superius dixi, tota diversitas opinionum in hac materia oritur ex eo quòd difficile sit discernere quanta sit obligatio perficiendi Sacrificium, & quanta sit obligatio illud non interrumpendi. Et prout quisque illam obligationem plus vel minus ponderat, consequenter iudicat majorem vel minorem necessitatem esse necessariam, & sufficere, ut vel Sacrificium non perficiatur, aut certè accidentaliter interrumpatur.

773. Quid dicendum si petatur Extrema Unctio Layman.

Hinc Layman lib. 5. Tract. 5. c. 7. n. 2. putat, si sit ministranda Extrema Unctio moribundo aliàs confesso, vel sacrâ Eucharistia refecto, posse relinqui Sacrum ante oblationem; præsertim si qui sacram Unctionem peti, is sit, cui facitè negari non possit.

Tambur.

Sed hoc displicet Tamburino supra n. 5. quia nimirum non videt tantam necessitatem in casu Extremæ Unctionis, sicuti in casu Viatici, ut ab hac necessitate possit vinciri irreverentia interruptionis Missæ. Addo, inquit, infirmam esse rationem illam (si petatur ab eo, cui negari non potest) sic enim jam non concedis interruptionem ob spiritualem necessitatem, quæ par est in omnibus, sed propter respectum humanum, cujus certè ratio in his sacris ministeriis habenda nequaquam est. Hæc ille.

Utinam omnes tam prompti essent in audiendis Confessionibus rusticorum, quàm nobilium; pauperum, quàm divitum! Utinam aliquando ex respectu humano non omittentur correptiones & pœnitentiæ, alioquin necessaria! Quis hodie invitat pauperes ut frequentent suam Ecclesiam, & sedem confessionalem? Et pro divitibus quomodo ab aliquibus curritur?

Cæterum nonne multi docent adventum Principis vel Prælati esse causam sufficientem bis eodem die celebrandi? Similiter interrumpendi Missam, si alius Sacerdos non adsit, & celebrans solum progressus fuerit usque ad oblationem exclusivè? Certè id in praxi observatum esse testatur Navarrus Tom. 3. Tit. de Orat. cap. 16. dicens: Ego unâ dumtaxat vice, quâ id egi, pro justa causa habui, quòd supervenit vir magis nominis meam Missam auditorus in die Fæsto, cum jam ad Epistolam pervenissèm, & certus essem non fore aliam, quam audire possët, & regressus fui ad introitum.

774. Quinta causa interruptio Missæ adventus Principis.

Navarrus

Ejusdem praxis testis est Henriquez lib. 9. cap. 30. ubi n. 2. docet illam sententiam, & in margine littera B. ait: Et nos vidimus servari in praxi.

Henriquez

Quantò ergo magis tali Principi, aut Prælato petenti Extremam Unctionem cum æquali Missæ interruptione poterit illa ministrari? Etenim quamvis non necessaria; equidem valde utilis est, & longè utilior auditione Missæ, atque pro isto præcisè articulo à Christo instituta: ut propterea non tantum Principi, sed cuilibet alteri petenti liceat probabiliter tali casu eam administrare.

ex qua auctoritate auctor ad extremam Unctionem.

Hæc ergo probabilia sint; licèt displiceant Tamburino, qui summè laudat §. 8. n. 2. Decretum Mediolanense, in quo absolute cavetur, ne quis Missam semel inchoatam repetat. Quod ipse interpretatur, tametsi superveniat Princeps vel Prælati, vel processio populi, vel similes, alioquin non auditori Sacrum in die Fæsto, quandoquidem illi, cum non suppetat alia Missa, ad integram audiendam non obligentur. Hæc sunt verba Conc. Mediolan. Tit. Quæ pertinent ad celebrationem Missæ: *Ve ibi (id est in Altari) ne in mora sint Sacrificio cuiusvis expectandi gratiâ. Neve ob eandem causam Missa inchoatâ, subsistant aut eius initium repetant.*

775. Contrarium docet Tamburinus. Decretum Conc. Mediolan.

Quantum ad Concionem, Ordinationem, Communionem populi, Publicationem editorum; hæc & similia exerceri posse juxta Rubricas & consuetudines Missæ Sacrificium peragitur, atque nec per illa interrumpi ritè posse Sacrum, explicatione non indiget.

776. Unde sit incipiendum quando Sacerdos reverteritur ad sacrificium.

Quæro autem primò, unde incipiet Sacerdos, dum in prædictis casibus revertitur ad Sacrificium perficiendum? Respondeo; si reverteritur in casu factæ consecrationis, inde incipiet sacrificium.

K k k

incipiet ubi desierat, sicuti præscribunt Rubricæ faciendum in casu, quo Sacerdos post consecrationem moritur: *Missæ*, inquit Tit. de Defect. cap. 10. n. 3. per alium Sacerdotem expleatur ab eo loco ubi ille desit.

Si ergo facta est consecratio Corporis, incipiat ab illis verbis: *Simili modo postquam cenatum est*, ut ibidem præscribunt Rubricæ dicentes; *Si semiprolatâ formâ Corporis obiit Sacerdos, quia non est facta consecratio, non est necesse ut Missæ per alium suppleatur. Si vero obiit semiprolatâ formâ Sanguinis, tunc alter prosequatur Missam, & super eundem calicem repetat integram formam ab eo loco: Simili modo postquam cenatum est, vel posset super alium calicem præparatum integram formam proferre, & hostiam primi Sacerdotis, & sanguinem à se consecratum sumere, ac deinde calicem relictum semiconsecratum.*

Nota, *Vel posset super alium calicem &c.* nam quod non debeat, nimis clarum est; immo non video, ad quid serviat illa assumptio novi calicis, vel quæ ratio possit aliquem movere ad illum assumendum: est etiam quod dubitaretur de consecratione prioris calicis; nam consecrando ipsum sub conditione, absolutissimè perficitur Sacrificium, ab altero inceptum.

Et idem existimo in casu, quo dubitaretur de consecratione hostiæ; licet aliqui tunc concedant assumptionem novæ hostiæ, immo quasi illam præscribant, ut facit Henriquez lib. 9. cap. 40. nu. 4. dicens: Si dubium esset, an qui defecit, consecraverat hostiam, tunc alter acceptam aliam offerat, & repetat totum Canonem, & intendat sub conditione hanc simul cum altera hostia consecrare, vel hostiam sic dubiam reserveat, ut post factam utriusque speciei summptionem sumat jejunos. Ita ille; sed sine fundamento.

Quid enim ampliùs requiritur; immo quid ampliùs potest subsequens Sacerdos, nisi quod spectat ad Sacrificium (quod dubitatur substantialiter inceptum) perficiendum? Num ideo repetendus Canon, qui semel lectus fuit? Num ideo nova hostia accipienda, & rursus offerenda, cum adsit alia legitimè oblata? *Auctor illi sum, ut hanc consecret sub conditione incipiendo ab illis verbis: Qui pridie quam pateretur.*

Nam vel ille alius Sacerdos consecravit illam, vel non. Si consecravit, iste secundus sub conditione proferens verba, illam non consecrat, sed perficit Sacrificium inceptum ab alio: ratione cujus perficiendi (si forte inceptum fuit) iste alius suscipit hoc munus. Si verò ille prior non consecravit, iste secundus consecrat, ut patet; adeoque nullum Sacrificium manet ullatenus imperfectum, sive non integrum; jam enim ab hoc posteriori

utriusque speciei consecratio fit, & utraque sumitur. Ad quid ergo est necessaria illa alia hostia?

Dices; ne fortè verba consecrationis proferantur super materiam consecratam, ac proinde frustrentur suo effectu, quod minime convenit; immo illicitum est sine iusta causa.

Sed contra; ponamus casum, quod idem Sacerdos impeditus per infirmitatem, illa cessante post aliquam moram; suum Sacrificium perficiat, numquid quia dubitat, an hostiam consecraverit; aliam acceptam debet offerre, repetere Canonem, & primam hostiam sub conditione simul cum altera hostia consecrare? Non habet apparentiam veri.

Præscribunt Rubricæ Tit. de Defect. cap. 5. n. 3. *Si valde probabiliter dubitat (Sacerdos) se aliquid essentialiter omisisse, ut rei formam saltem sub tacita conditione. Quis unquam dixit aut somnivit; quod super aliam hostiam, vel super aliud vinum? Certè super illam solam hostiam, aut illud solum vinum, de qua vel de quo dubitat, an sit validè consecrata, vel consecratum.*

Neque sollicitus sit Sacerdos, qui succedit in locum defuncti, vel infirmi, repetere formam consecrationis Sanguinis, tametsi defunctus vel infirmus non dixerit: *Novi & aterni Testamenti &c.* Nam (salvo meliori) moraliter certò consecratio fuit valida.

Sed pergamus ad interruptionem quæ fit ante consecrationem. Equidem si notabilis fuerit, puta plusquam unius horæ, poterit Sacerdos rediens Missam ordiri à principio: si parva, puta non plus quam unius circiter horæ, poterit incipere inde, ubi desierat. Ratio est, quia in moralibus quod parum est, pro nihilo reputatur; & ideo tunc moraliter censetur continuari eadem Missa. At verò in longa interruptione, cum censetur moraliter pars jam dicta desisse, non reputatur continuari eadem Missa; quare cum nulla aliunde inconvenientia appareat, ab initio incipienda erit.

Immo in hoc casu, si Sacerdos nullam obligationem habeat Missam, eo die celebrandi poterit eam omnino relinquere; quia si illa pars desit, non est obligatio addendi complementum. Porro hostia, vinumque, si fortè fuerint oblata, reverenter ab aliquo sumantur, vel servantur ad alias Missas, aut certè vinum effundatur in Piscinam sacram seu Sacrarium. Atque hæc ex congruentia.

Ceteroquin si huiusmodi hostia & vinum servarentur sine contemptu in usum non legitimum, culpa non esset, ut colligitur ex dictis supra de pane benedicto, & similibus; quamvis, ut verum fatear, oblatio panis & vini in Missa, utpote proxima dispositio ad summam

777.
An quando dubitatur de consecratione calicis debeat novus calix consecrari.

Quid si dubitatur de consecratione hostiæ.

Henriquez.

778.
Sententia Auctoris.

Sect. 5. De solemn. Missa Sacrificii cerem. Concl. 37. 625

omnium benedictionem, scilicet consecrationem Corporis & Sanguinis Christi, merito majorem sanctitate conciliare possit & debeat rebus istis oblati, quam simplex earundem benedictio.

An possent offerri in alio Sacrificio?
Nec obstat dictis; quod si serventur illa oblata ad alias Missas, iterum debeant offerri, quia oblationem repetere nulla culpa est.

Sed quare non sufficit prior oblatio, sicut sufficit una consecratio calicis vel patenae aut vestium sacerdotalium pro pluribus Sacrificiis? Respondeo; quia oblatio est pars Sacrificii, adeoque haec oblatio pars hujus individui Sacrificii: ergo aliud numero Sacrificium postulat aliam numero oblationem. In casu autem supponitur, quod Sacerdos non perficiat Sacrificium inceptum, sed aliud numero incipiat. Quantum ad calicem, patenam, vestes sacerdotales & similia, liquet hujusmodi non esse partes Sacrificii, sed instrumenta. Idem porro instrumentum pluribus numero actionibus posse deservire, extra controversiam est.

Atque hic possit esse finis hujus Sectionis: nam qua ratione occurrendum sit aliis defectibus in Missa occurrentibus, vel sparim alibi disputavimus, vel ad id bene providetur in Rubricis Missalis, ut supervacaneum videatur de illis tractare.

782. Nihilominus pro majori satisfactione Lectoris, forte scrupulosi, liceat unum aut alterum casum adungere, quem lubens transcribo ex Tamburino lib. 2. cap. 8. §. 8. n. 3. Torfit olim, inquit ille Auctor, Sacerdotem fragmentum sacrae hostiae, quod per collum cecidit in partes interioris tunicae mulieris. Rursus, quod alia vice cecidit in barbam viri, dum communicarent. Profecto in his casibus honestatis & decentiae ratio maxime est habenda; quod si per accidens fragmentum deperdatur, Deo & Angelis commendetur. Poterit ergo mulier illa ex se videre, an fragmentum inveniri & ab extractis à se parumper vestibus, & foras modeste exporrecis, à Sacerdote accipi queat; secus ipsa mulier accipiat, immittat in pixidem, digitosque lavet, projecta in Sacratium lotionem. Neutrum si possit, reliquatur.

Immo si Sacerdos solus vidit parvi fragmenti casum, & probabiliter advertit fore notabilem mulieris turbationem, vel adstantium offensionem (id quod certe regulariter adest) si de re mulier advertatur, nihil dicat Sacerdos, sed totum remittens Deo, progrediat in ipso ministerio; hoc enim requirit ipsa reverentia, & cultus sacer.

783. Simile quid de illius viri barba dicendum est; si enim Sacerdos modeste potest, & sine viri offensione, accipiat, secus, Deo commendat. Quod si potuit accipere, ne deinde sit

sollicitus tentare, vel praecipere praedictae barbae lotionem: melius enim est vitare turbationem fidelium; quam Rubricarum apicem, ejusmodi cautelas praecipientem, observare. Ex his similia, quae facile occurrere Indies solent, ex teipso colligere potes. Haecenus Tamburinus, satis benigne.

Tantum addo, saepe contingere maxime in scrupulosi, & nimium anxii, ut distribuendo fidelibus Eucharistiam, falso sibi imaginentur aliquas minutiores particulas cadere, tunc etiam quidam, quod diutius patenam, cum qua celebrant, inspiciunt, & abstergunt, eo plures vident particulas falsa imaginatione delusi: adhibeant communem diligentiam, & caetera Deo commendent, ne sibi & aliis sint molesti.

Satis quoque erit, si forte Sanguis Christi super barbam Sacerdotis ceciderit, eam lavare & lotionem in Sacratium projicere; nam abrasio & combustio barbae, quam aliqui requirunt, quamvis forte non esset molesta, nec ignominiosa illis, qui barbam usque ad cutem solent abradere; equidem aliis, qui barbam nutriunt, satis dura videretur.

Caeterum quid fieri debeat, quando aliquid de Sanguine Christi ceciderit super terram, seu super tabulam, super lapidem, vel linteum Altaris, disertissime explicant Rubricae Tit. de Defect. cap. 10. n. 12. hisce verbis: Si per negligentiam aliquid de Sanguine Christi ceciderit, si quidem super terram, seu super tabulam, lingua lambatur, & locus ipse radatur quantum satis est, & abrasio comburatur, cinis vero in Sacratium recondatur. Si vero super lapidem Altaris ceciderit, sorbeat Sacerdos stillam, & locus bene abluatur, & ablutio in Sacratium proniciatur. Si super linteum Altaris, & ad aliud linteum stilla pervenerit, si usque ad tertium: linteamina ter abluantur, ubi stilla ceciderit, calice supposito, & aqua ablutionis in Sacratium proniciatur. Quod si in ipso solum Corporali aut si in vestibus ipsis Sacerdotalibus ceciderit, debet similiter abluatur, & ablutio in Sacratium pronici. Si in substrato pedibus panno, vel tapeto, bene abluatur, ut supra.

Similiter si hostia consecrata vel aliqua ejus particula dilabatur in terram, Reverenter, inquit Rubricae ibidem nu. 15. accipiat, & locus ubi ceciderit, mundetur, & aliquantum abradatur, & pulvis seu abrasio huiusmodi in Sacratium immittatur. Si ceciderit extra Corporale in mappam, seu alio quovis modo in aliquo linteum, mappa vel linteum huiusmodi diligenter lavetur, & lotio ipsa in Sacratium effundatur.

Eodem capite n. 14. clavis verbis praescribunt Rubricae, quid facere oporteat cum speciebus evomitis, puta, Reverenter sumantur, nisi nausea fiat: tunc enim species consecrata caute separantur, & in aliquo loco sacro reponantur, donec

K k k 2

Quid faciendum si Sanguis ceciderit super Sacerdotis barbam

784. aut super terram, si tabulam Altaris linteum &c. Rubr. Miss.

aut si hostia in terram dilabatur

785. aut per vomitum species consecratae

corrum-

corrumpantur, & postea in Sacrarium proiciantur. Quod si species non appareant, comburatur vomitus, & cineres in Sacrarium mittantur.

quem pro-
curare
quandocum-
quæ sit licitum.

Et si quæritur, an liceat Sacerdoti huiusmodi vomitum procurare? Pervia est responsio affirmativa, quando Sacerdos cognosceret species à se sumptas, veneno vel simili tæbe esse infectas; aliàs non. Posterior pars non indiget probatione. Ratio prioris, quia sicuti non obligatur Sacerdos cum tanto dispendio ad illas sumendas, ita nec cum eodem periculo ad retinendas, ne, ut appositè dixit Doctor Angelicus 3. part. q. 83. art. 6. ad 3. *Calix vitæ vertatur in mortem.* Idem dic propter paritatem rationis, si venenum fuerit immistum in ablutione, vel quocumque cibo, quem quis post Communionem sumperit.

ut si hostia
fuisse veneno
infecta.
D. Thom.

Superest duplex quæstio; Prima, an si desit hostia grandior, possit Sacerdos consecrare parvam formulam, eamque elevare? Secunda, an possit assumere parvam formulam, & grandiores reservare, ad illam v. g. exponendam in Oratione quadraginta horarum, si foris aliam grandiores ad hunc finem habere non possit? Responsio erit

CONCLUSIO XXXVIII.

Per se nulla est obligatio consecrandi hostiam grandiores.

786.
Probatio
Conclus.

Vbi enim Rubricæ determinant quantitatem hostiæ? Nonne in una Ecclesia majores consecrantur, quam in alia? Planè. Cur ergo non liceat Sacerdoti in defectu grandioris hostiæ, quæ communiter uti solet, consecrare parvam formulam, qualis consuevit distribui laicis communicantibus, ne eo die privetur Sacrificio? Non video quid obstat, nisi foris offensio hominum imperitorum, qui facillè de veritate rei instrui poterunt.

Consuetudo quidem est, quod Sacerdos majorem hostiam pro se consecret, quam pro aliis volentibus communicare, sed unde constat illam consuetudinem esse obligantem? Sanè in utraque hostia, majori & minori, Sacrificium æquè perficitur, & debita illi præstatur reverentia. Ex quo ergo capite esset illicitum?

787.
Faciã con-
secratione
majoris &
minoris;
hæc posset
sumi.

Dato ergo casu, quod Sacerdos præter hostiam grandiores in eodem Sacrificio parvas formulas consecrasset, poterit sine ullo peccato assumere parvam & grandiores reservare, utraque enim æqualiter spectat ad illud Sacrificium; adeoque in utraque Sacrificium istud æquè perficitur.

Etenim quod hostia grandior vocetur principalis; aliæ autem accessoriæ ad illam, pendet ab intentione Sacerdotis, quæ grandiores solet consecrare tamquam à se sumendam, quam etiam ideò solam elevat, frangit &c.

juxta præscriptum Rubricarum, quæ tantum sunt accidentalialia, & fieri æqualiter possent cum formula minori, quin fieri deberent in casu proposito.

Petes, quid ergo si facta non essent? Respondeo, adhuc substantialiter Sacrificium perficeretur; v. g. si immediatè ante sumptionem major hostia per miraculum disparet, vel ab animali, aut vento auferatur, si adsit parva hostia in eadem Missa consecrata, Sacerdos non potest aliam majorem consecrare; quia sumendo parvam perficit Sacrificium, eo modo quo Christus instituit, & voluit illud perfici.

Dixi signanter, *In eadem Missa consecrata;* quia Sacerdos debet communicare de suo Sacrificio, juxta illud Concilii Toletani XII. cap. 5. & ponitur de Consecratione dist. 2. Can. *Relatum* 11. *Quale erit illud Sacrificium, cui nec ipse sacrificans particeps esse cognoscitur?*

Hinc aliqui Parochi, dum renovant Eucharistiam, si consumant hostiam ab alio præconsecratam, eam verò, quam ipsi consecrant, reponunt in Sacrario, ritè nequaquam faciunt; quidquid sine fundamento in contrarium allegerant Henriquez l. 9. c. 9. n. 2. & Fagundes lib. 3. de primo præcepto Ecclesiæ cap. 4. n. 26. & cap. 5. n. 20. Vide quæ de hac re diximus lect. 1. conclus. 3.

Dices: at jam participat de suo Sacrificio; dum participat de eodem Christo, quæ est hostia eadem in omnibus; nam propterea si occurrat mori celebrantem factâ consecratione, potest, immo debet alter Sacerdos Missam abolvere, & præconsecratam ab alio hostiam sumere. Die item Paraceve alius Sacerdos potest consumere hostiam, ab alio, die præcedenti consecratam.

Propter hæc argumenta Tamburinus supra n. 19. admittit illam praxim Pastorum non esse contra omnimodam Sacrificii integritatem, esse tamen contra morem & ordinatorem Ecclesiæ, volentis juxta ipsius Sacrificii requisita, ut Sacerdos participet de Sacramento à se confecto.

Sed contra; quæ sunt ista requisita Sacrificii, si ad integritatem sufficit sumptio Sacramenti præconsecrati? Ipsa, inquis, natura Sacrificii, cujus est offerre simul, & consumere oblatum. Ita Tamburinus n. 25.

Sed amabo, natura Sacrificii aliquid importat præter partes essentielles & integrales? Si ergo Sacrificium est perfectum essentialiter & integraliter, tamen si solum sumatur hostia præconsecrata; quomodo natura ipsius requirit sumptionem hostiæ, in eadem Missa consecrata?

Præterea, si per sumptionem hostiæ præconsecratae perficitur Sacrificium, pono casum quod hostia jam consecrata omnino disparet, nec alia possit inveniri, tunc non solum melius erit,